

**ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู
Administrative Skills in The 21st Century of school Administrators
Under Buriram Primary Educational Service Area Office 3
Based on Teacher Views**

พรพิมล แก้วอุทัย * กานต์ เนตรกลาง **
Pornpimon Kaewuthat, Kant Netklang

Received: June 11, 2020 Revised: January 18, 2021 Accepted: February 6, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และ 3) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ ทดสอบ t-test (independent), F-test (Scheffe') และวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสรุปบรรยายเป็นความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 ด้านคือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรมีเทคนิควิธีการที่หลากหลายในการบริหารงาน มีการประพุดติตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคลากร มีการศึกษาข้อมูลและมีการนำแนวคิดที่ได้จากข้อเสนอแนะของบุคลากรไปปรับใช้ในการทำงาน โดยมีการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการมอบหมายงานให้กับบุคลากรได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร, ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษา

* ครูผู้ช่วยโรงเรียนบ้านละหานทราย (คุรุราษฎร์บำรุงวิทยา)

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Abstract

The purposes of this research are: 1) to study the 21st century administrative skills of the school administrators under the Office of Buriram Primary Education Area, Area 3, based on the teachers' views; 2) to compare the school administrators' skills with their educational background and the working experience and 3) to find the means to improve the skills. The 331 teachers in Buriram Educational Service Area Office 3 answered the questionnaire and being interviewed. The instruments had a consistency index between 0.8 to 1.0 and the reliability at 0.98. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation. The variables such as the educational qualification and the working experience were compared and analyzed using a t-test (independent) and a test statistic F (F-test). The content analysis was also used to analyze the data into the narrative writing.

The results showed that: 1) in the teacher s' views, the school administrators possessed the 21st century administrative skills, in overall, at the highest level, which the interpersonal skill was at the highest mean; 2) by the comparison of the school administrators' administrative skills with their educational background and working experience, it was found that, in the whole picture, the factors had no influences on the skills. However, when considering on each aspect, it showed the factors effected on the interpersonal skills with the statistical significant differences at .05 and 3) for the guidelines on the development of the skills, the research would like to provide some suggestions that the school administrators should have a variety of management techniques, and need to conduct the behaviors to be respectful by the colleagues. School administrators also need to put efforts studying the current issues, and take the colleagues' suggestions into practice with the adequate decisions, and appropriately assign the job to the right person.

Keywords: Administrative Skills, Administrative Skills in The 21st Century, School Administrators,

บทนำ

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นในทุกด้านอย่างรวดเร็ว ทั้งทางวิทยาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเราไม่สามารถปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาได้เลยว่ามีผลกระทบหรืออิทธิพลซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการศึกษาซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ปัจจุบันที่เป็นแรงขับเคลื่อนระบบการศึกษาให้พัฒนานั้นคือ ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษา ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จากสภาพปัญหาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งสนใจงานวิชาการน้อยและยังไม่ใช่ผู้บริหารมืออาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งขาดการนิเทศภายในการกำกับ ติดตาม และมีความล่าช้าในการแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งขาดการวางแผนที่เป็นระบบ ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา ในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสาเหตุของปัญหาดังกล่าวเกิดจากสถานศึกษาขาดการส่งเสริม และสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ในการบริหารจัดการยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีจุดเน้นพัฒนาประสิทธิภาพข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการปฏิบัติงานราชการยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3, 2562, หน้า 27-36) เพื่อเตรียมความพร้อมและรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจสำคัญของการวางกรอบงานการศึกษา ให้มีทิศทางในการปฏิบัติ ในเรื่องของการศึกษาทักษะการบริหารงานที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในยุคที่สิ่งรอบข้างเข้ามามีบทบาทในชีวิต ซึ่งการศึกษาหรือพัฒนาทักษะของผู้บริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ย่อมส่งผลดีต่อระบบการศึกษาที่ทุกวันนี้เปลี่ยนแปลงไปอย่างก้าวกระโดดในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับ New Zealand Ministry of Education (2013 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2556, หน้า 70-75) กล่าวถึงโมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา (The Educational Leadership Model: ELM) ว่าเป็นโมเดลที่กล่าวถึงคุณภาพ (Quality) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) ของผู้นำทางการศึกษาที่จำเป็นต่อการนำสถานศึกษาเข้าสู่ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงในรอบด้าน ทั้งพัฒนาดนเอง คิดหายุทธศาสตร์ใหม่ๆ ในการบริหารจัดการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน เพื่อให้รับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทุกด้านในศตวรรษที่ 21

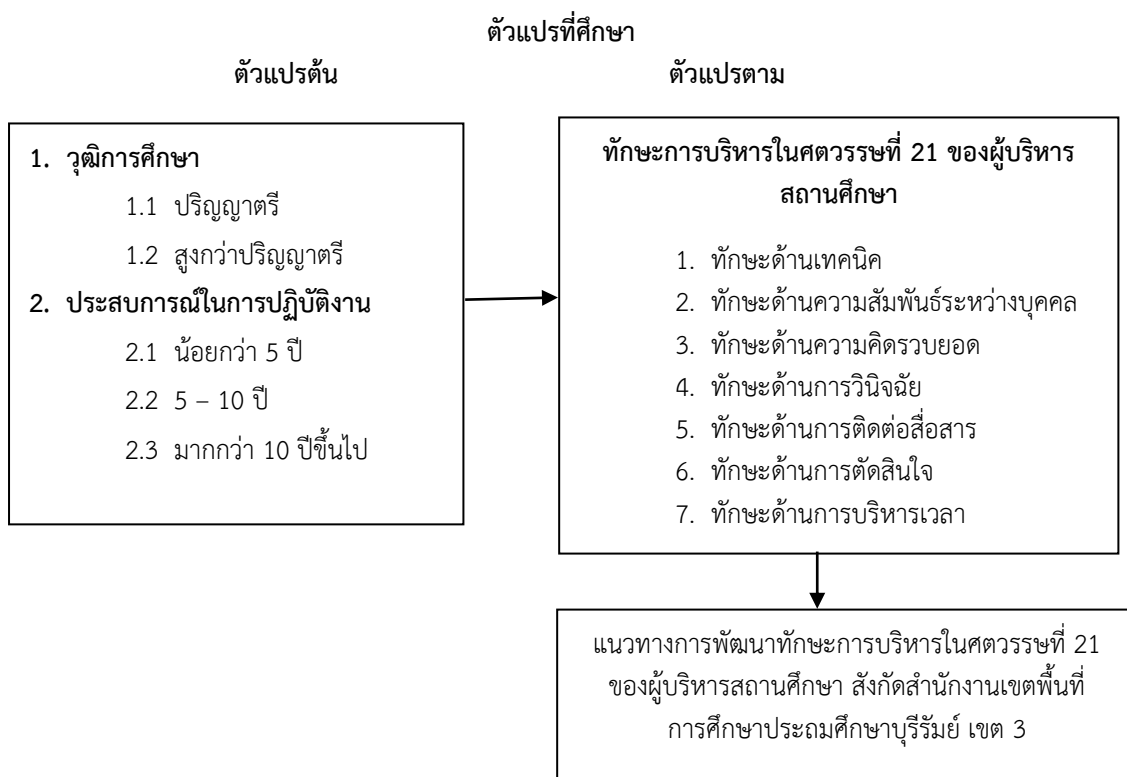
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุว่าระบบการศึกษานอกเหนือจากผู้บริหารอีกบทบาทที่สำคัญคือ ครู บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 2) ครูซึ่งเป็นเพียงจักรเล็กทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารเป็นผู้นำสถาบันที่ต้องเป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษา จัดบุคคล จัดสถานที่ จัดบริการต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรที่วางไว้ ซึ่งต้องอาศัยการทำงานร่วมกัน ครูเป็นอีกกระบอกเสียง ที่จะช่วยสะท้อนการทำงานของผู้บริหารในการบริหารการศึกษาในปัจจุบัน จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ตามทัศนะของครู เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารงานที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อเป็นข้อมูลให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผน แก้ไข ตลอดจนการบริหารงานที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาต่างๆ ให้เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของ Griffin (2013, pp. 13-15) ได้ทักษะทั้งหมด 7 ด้าน คือ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านการวินิจัย 5) ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร 6) ทักษะด้านการตัดสินใจ 7) ทักษะด้านการบริหารเวลา ซึ่งแสดงรายละเอียดของกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2,375 คน จากสถานศึกษา 214 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 331 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970)

1.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้มาจากการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

2.1.1 แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

2.1.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.2.1 แบบสอบถาม

2.2.1.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิดทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม เรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ และหาแนวทางการพัฒนาแล้วนำมาสร้างเป็นแบบวัด โดยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดของ Griffin (2013)

2.2.1.2 ศึกษาวิธีการ พร้อมทั้งสร้างแบบสอบถามจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบพร้อมแก้ไขสำนวน ความครอบคลุม และความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาแล้วนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

2.2.1.3 นำเสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องของรูปแบบ (Format) และความถูกต้องของภาษา (Wording) พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้แนวทางการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ทุกข้อ

2.2.1.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พร้อมทั้งนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach พบว่ามีความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ .985 ซึ่งถือว่าใช้ได้

2.2.2 แบบสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยยึดแนวคิดของ Griffin (2013, pp.13-15) จากนั้นเลือกข้อความที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้านมากำหนดเป็นประเด็น ในการสัมภาษณ์โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.2.2.1 กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์หาแนวทางเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth interview) กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2.2.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามประเด็นปัญหา พร้อมทั้งนำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 แบบสอบถาม

3.1.1 ทำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในการเก็บรวบรวมงานวิจัย

3.1.2 นำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสืออนุญาตถึงครูในแต่ละโรงเรียน ส่งทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยแนบซองติดแสตมป์ จ่าหน้าซอง และขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามคืน จำนวน 331 ฉบับ

3.1.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยส่วนหนึ่งจัดส่งทางไปรษณีย์ ส่วนหนึ่งผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

3.2 แบบสัมภาษณ์

3.2.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ และดำเนินการติดต่อนัดหมายวัน เวลา สถานที่กับผู้ให้สัมภาษณ์

3.2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามที่กำหนดไว้ โดยมีการบันทึกภาพ และเสียงเอาไว้เป็นหลักฐานประกอบการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

4.1 แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

4.1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความบูรณ์และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.2 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม

4.1.2.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

4.1.2.2 วิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทักษะของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกรายด้านและรายข้อ

4.1.3 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทักษะของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยสถิติทดสอบ T (T-test Independent) และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยสถิติทดสอบ F (F-test) เมื่อพบความแตกต่างของประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจึงทำการเปรียบเทียบโดยใช้วิธีของ Scheffe' ในการหาค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

4.2 แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทักษะของครู ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

4.2.1 ผู้วิจัยอ่านข้อมูลทั้งหมดแล้วทำความเข้าใจในภาพรวมความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์

4.2.2 นำข้อความที่ผู้ให้ข้อมูลมาจัดกลุ่มคำที่เป็นประเด็นเดียวกัน โดยนำคำสำคัญที่ได้จากคำตอบมาจัดกลุ่มคำ แล้วเรียบเรียงให้เข้ากับประเด็นของการวิจัย

4.2.3 อ่านบทวนกลุ่มคำทั้งหมดที่จัดกลุ่มไว้จนเข้าใจ แล้ววิเคราะห์โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์ คือ พิจารณาความเหมือน ความแตกต่าง และความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุป แล้ววิเคราะห์นำเสนอบรรยายเป็นแบบความเรียงเชิงพรรณนา เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทักษะของครู

ผลการวิจัย

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทักษะของครู ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทักษะของครู

ด้าน	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ทักษะด้านเทคนิค	4.56	.49	มากที่สุด
2	ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.61	.46	มากที่สุด
3	ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.55	.50	มากที่สุด
4	ทักษะด้านการวินิจัย	4.56	.52	มากที่สุด
5	ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร	4.56	.52	มากที่สุด
6	ทักษะด้านการตัดสินใจ	4.54	.54	มากที่สุด
7	ทักษะด้านการบริหารเวลา	4.55	.50	มากที่สุด
	รวม	4.56	.45	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รองลงมา คือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านการวินิจัย และทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านการตัดสินใจ

2. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ดังแสดงในตาราง 2 และ 3

ตาราง 2 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม

ด้าน	ทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21	ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี		t	p
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ทักษะด้านเทคนิค	4.57	.48	4.56	.51	.17	.27
2	ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.63	.44	4.55	.51	1.37*	.01
3	ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.56	.48	4.52	.52	.56	.18
4	ทักษะด้านการวินิจัย	4.58	.52	4.53	.52	.66	.63
5	ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร	4.57	.51	4.53	.52	.60	.70
6	ทักษะด้านการตัดสินใจ	4.54	.54	4.54	.54	.04	.90
7	ทักษะด้านการบริหารเวลา	4.56	.50	4.53	.51	.58	.89
	รวม	4.57	.44	.54	.48	.63	.10

จากตาราง 2 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 ด้าน คือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และไม่แตกต่างกัน จำนวน 6 ด้าน

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความแปรปรวนทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม

ทักษะ	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	p
1. ทักษะด้านเทคนิค	ระหว่างกลุ่ม	2	.279	.140	.586	.557
	ภายในกลุ่ม	328	78.179	.238		
	รวม	330	78.458			
2. ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.403	.701	3.303*	.038
	ภายในกลุ่ม	328	69.643	.212		
	รวม	330	71.045			
3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	ระหว่างกลุ่ม	2	.187	.094	.378	.685
	ภายในกลุ่ม	328	81.239	.248		
	รวม	330	81.426			
4. ทักษะด้านการวินิจฉัย	ระหว่างกลุ่ม	2	1.351	.675	2.553	.079
	ภายในกลุ่ม	328	86.799	.265		
	รวม	330	88.150			
5. ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	.252	.126	.472	.624
	ภายในกลุ่ม	328	87.772	.268		
	รวม	330	88.025			
6. ทักษะด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	.984	.492	1.707	.183
	ภายในกลุ่ม	328	94.525	.228		
	รวม	330	95.509			
7. ทักษะด้านการบริหารเวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	.152	.076	.299	.742
	ภายในกลุ่ม	328	83.096	.253		
	รวม	330	83.247			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.358	.179	.878	.417
	ภายในกลุ่ม	328	66.879	.204		
	รวม	330	67.237			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 แสดงว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 ด้าน คือทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และไม่แตกต่างกัน จำนวน 6 ด้าน

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ผู้บริหารควรมีเทคนิควิธีการที่หลากหลายในการบริหารงาน มีการประพฤติตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคลากร สามารถคาดการณ์เหตุการณ์และแก้ไขสถานการณ์ของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม มีการศึกษาข้อมูลและมีการนำแนวคิดที่ได้จากข้อเสนอแนะของบุคลากรไปปรับใช้ในการทำงาน โดยมีการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการมอบหมายงานให้กับบุคลากรได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ปัจจุบัน ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะผู้บริหารมีศักยภาพและมีทักษะการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ประกอบกับมีความรู้ และประสบการณ์ทางการบริหารที่นอกเหนือจากจะเป็นผู้บริหารแล้ว ยังต้องเป็นผู้นำและมีทักษะการบริหาร หลากๆ ด้านประกอบกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พจนรินทร์ เหลืองอรังนญา (2556, หน้า 19) ที่ได้กล่าวว่า ทักษะการบริหาร เป็นความสามารถของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงานด้วยความชำนาญและเชี่ยวชาญ ส่งผลให้ บุคคลทั่วไปยอมรับและการดำเนินงานในองค์กรเกิดประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิวัฒน์ บุญยง (2557, หน้า 18) ที่ได้กล่าวว่า ทักษะการบริหาร เป็นความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ความคล่องแคล่ว ว่องไว ถูกต้องในการบริหารงานของผู้บริหารที่แสดงว่าเป็นผู้บริหารที่ดี มีประสิทธิภาพสามารถบริหารงานและนำ องค์กรไปสู่ความสำเร็จ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาริยา ศิริบุญยประสิทธิ์ (2554, หน้า 76-77) ที่ได้ ทำการศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านมนุษย ด้านความคิดรวบยอด ด้านเทคนิควิธี

2. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หมายความว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีทัศนะว่าทักษะ การบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 สูงกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุมา อิสสาหาก (2555, หน้า 1) ที่ได้ กล่าวว่า ทักษะการบริหาร เป็นความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจาก องค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่นๆ ที่มีอยู่ โดยผ่านกระบวนการทางการบริหาร อย่างมีระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาริยา ศิริบุญยประสิทธิ์ (2554, หน้า 76-77) ที่ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านมนุษย ด้านความคิดรวบยอด ด้านเทคนิควิธี เมื่อเปรียบเทียบตาม วุฒิการศึกษา พบว่า จำแนกตามวุฒิ การศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 ด้าน คือ ทักษะด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ แตกต่างกันส่งผลให้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านของทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุริยา ทองยัง (2558, หน้า 11) ที่ได้กล่าวว่า ทักษะการบริหาร เป็นความสามารถในการใช้ความรู้ความคิด ปัญญาในการบริหารงานภายในองค์กร เป็นทักษะของผู้บริหาร ที่สามารถพัฒนาได้ และเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างทักษะด้านอื่นๆ ทำให้การทำงานหรือกระทำให้บรรลุสู่ เป้าหมายปลายทางขององค์กรอย่างรวดเร็ว และถูกต้องโดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่นๆ ที่มีอยู่โดยผ่านกระบวนการ ทางการบริหารอย่างมีระบบ เพื่อให้การบริหารงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ พิสัย แก้วเชื้อ (2552, หน้า 84) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู

3.1 ทักษะด้านเทคนิค ในการบริหารงานของผู้บริหารต้องอาศัยหลายๆเทคนิคในการบริหารเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การสังเกตพร้อมทั้งลงมือปฏิบัติงานร่วมกันอย่างจริงจังโดยต้องมีการศึกษาข้อมูลเดิมที่มีอยู่ โดยหลังจากการปฏิบัติทุกครั้งต้องมีการติดตามตรวจสอบ ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้หลักกฎหมาย และคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สายทอง โพธิ์น้ำเที่ยง (2550, หน้า 39) ที่ได้กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) เป็นความสามารถของผู้บริหารในการใช้ความรู้ วิธีการ เทคนิค เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างเชี่ยวชาญและชำนาญ พร้อมทั้งสามารถแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุธรรม ดุขดี (2553, หน้า 85) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มากที่สุดคือ ทักษะทางด้านมนุษยและรองลงมาคือ ทักษะทางด้านเทคนิค ทักษะทางด้านความคิดรวบยอด และทักษะทางการศึกษาการสอนตามลำดับ

3.2 ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผู้บริหาร เรื่องของการรู้จักการวางตนเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีค่ามากกว่าคำสอน อีกทั้งในเรื่องการแต่งกาย บุคลิกภาพ คุณลักษณะทั้งภายในและภายนอก และอีกเรื่องที่สำคัญมากคือในเรื่องของเวลา พร้อมทั้งต้องตั้งใจทำงานและปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งต้องควบคู่ไปกับความยุติธรรม ความเสมอภาคในการทำงานกับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Sergiovanni (1980, pp.72-74) ที่ได้กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยเป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ และเป็นทักษะที่ผู้บริหารจะต้องรู้จักตนเอง มีความมั่นใจ มั่นคงในอารมณ์ จะต้องรู้จักและพยายามเข้าใจผู้อื่น ลักษณะของผู้บริหารที่แสดงถึงความโอ้อ้อมอารี เป็นเครื่องมือสำหรับผู้ผู้นำในการสร้างแรงจูงใจ การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน มีภาวะผู้นำ รู้วิธีการสร้างทีมงาน เพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย หรือพัฒนาทัศนคติ การทำงานร่วมกันของบุคลากรในองค์กร ทักษะนี้เป็นทักษะที่เอื้อให้งานบรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mostafa, Habib, Farzad & Nahid (2012, pp.388-394) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องทักษะการบริหารจากทฤษฎีของ Katz สำหรับผู้บริหารด้านพลศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศอิหร่าน ผลการศึกษาพบว่า ทักษะด้านมนุษยมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิคตามลำดับ

3.3 ทักษะด้านความคิดรวบยอด ประสบการณ์การทำงานจะทำให้เราเห็นภาพของปัญหาต่างๆ ได้ชัดเจน พร้อมทั้งสามารถแก้ไขงานได้ตรงตามเป้าหมาย การพูดคุยกับกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันวางแผนและแก้ไขสถานการณ์นั้นๆ ได้อย่างทันถ่วงที ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สายทอง โพธิ์น้ำเที่ยง (2550, หน้า 39) ที่ได้กล่าวว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual skills) เป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการมองเห็นภาพรวมขององค์กร และเข้าใจความซับซ้อนในโครงสร้างภารกิจของการบริหารงานโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการอันเป็นภารกิจและนโยบายการจัดการศึกษาอันดับแรกที่สำคัญ มีความสามารถในการประสานงานด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในส่วนหนึ่งว่าจะมีผลกระทบต่อส่วนอื่นๆ ขององค์กรได้ทันต่อเหตุการณ์อย่างทันทั่วทั้งที่ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุพา ทองเรือง (2557, หน้า 60-62) ที่ได้ศึกษา

เรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิควิธี

3.4 ทักษะด้านการวินิจฉัย อันดับแรกคือต้องเข้าใจปัญหา ถ้ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้นอย่าหนีปัญหา ต้องรีบแก้ไขให้เร็วที่สุด โดยปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์มีส่วนสำคัญมาก ที่เป็นหนึ่งตัวช่วยในการแก้ปัญหาได้ดีและรวดเร็ว โดยการกระทำหรือการตัดสินใจทุกขั้นตอนกระบวนการต้องอยู่ภายใต้ระเบียบของความถูกต้อง และนโยบายของกระทรวง มีการใช้ข้อมูลเดิมในการวางแผนการปฏิบัติงานโดยนอกเหนือจากข้อมูลที่มีอยู่ในมือ เราต้องอาศัยข้อมูลจากหลายส่วนประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เพื่อประสิทธิภาพของงานที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dubrin (2012, pp.17-19) ที่ได้กล่าวว่า ผู้บริหารมักจะต้องทำหน้าที่วินิจฉัย ค้นหาสาเหตุของปัญหา และตัดสินใจแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ซึ่งจะต้องอาศัยทักษะด้านอื่นๆ ร่วมด้วย เนื่องจากผู้บริหารจะต้องใช้ทักษะด้านเทคนิค ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือด้านนโยบาย ในการวินิจฉัยปัญหาเพื่อหาทางแก้ไข อันเป็นความท้าทายในการเป็นผู้บริหารที่จะต้องค้นหาคำตอบของปัญหา และเสนอแนะแนวทางการแก้ไข และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนพร มากระจัน (2558) ที่ได้ศึกษาทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ทักษะด้านการบริหารเวลา ทักษะด้านการวินิจฉัย ทักษะด้านการตัดสินใจ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการสื่อสาร และทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

3.5 ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร ในการบริหารยุคใหม่ต้องบริหารแบบมีส่วนร่วม และรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ตัวผู้บริหารเองจะต้องมีองค์ความรู้ พร้อมทั้งมีการร่วมพูดคุยกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องแล้ววางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นจะทำให้เรามีข้อมูลที่หลากหลายประกอบการตัดสินใจ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน โดยข้อมูลเหล่านั้นต้องผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์แล้วเรียบร้อยแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมชาย เทพแสง, และอรจิรา เทพแสง (2549, หน้า 127) ที่ได้กล่าวว่า ใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และสื่อสารหลายๆ ครั้ง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยทำให้บุคลากรเกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้บริหารต้องพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยการพูด การสนทนา การฟัง และการซักถาม ผู้บริหารสามารถใช้วิธีการสื่อสารอย่างหลากหลาย อาทิ ส่งข่าวทั้งทางอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์เคลื่อนที่ จดหมาย อีเมล ใช้การสื่อสารแบบสองทาง และเปิดเผยเพื่อให้เข้าใจตรงกัน ความสำเร็จของผู้บังคับบัญชาในการใช้การสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีในองค์กร รวมทั้งบุคลากรนอกองค์กร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Javadin, Amin, Tehrani & Ramezani (2010, pp.170-177) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับประสิทธิภาพในการทำงานของผู้จัดการธนาคารแต่ละสาขาในเมือง Tehran ประเทศอิหร่าน โดยใช้ทักษะการบริหารของ Katz ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งภาพรวมและรายด้าน หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) เป็นทักษะที่จำเป็นมากที่สุด รองลงมาคือทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) และทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skill) เป็นลำดับ โดยทักษะทางเทคนิคนั้นได้รวมไปถึงประสบการณ์ การศึกษา การฝึกฝน การรู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ เทคนิค และเครื่องมือต่างๆ ไปใช้ในการทำงานด้วย ซึ่งเขากล่าวว่าการมีทักษะทางเทคนิคที่ดีจะส่งผลให้เกิดทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดีขึ้นตามมา ซึ่งทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์รวมถึงทักษะการสื่อสาร การจัดการกับปัญหา การสร้างแรงจูงใจ การควบคุมและการทำงานอย่างเป็นระบบและเขายังกล่าวอีกว่าการที่ผู้บริหารมีทักษะด้านการบริหารที่เพิ่มมากขึ้น จะส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการทำงานที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

3.6 ทักษะด้านการตัดสินใจ การที่จะตัดสินใจได้ต้องอาศัยประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจในเรื่องที่ถูกที่ควร หน่วยงานในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งนี้การเป็นผู้บริหารจะตัดสินใจในเรื่องใดจะต้องยึดผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลักและอยู่ภายใต้ของกฎระเบียบและนโยบายของกระทรวง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จารุวรรณ วิจิตรวงศ์วน (2556, หน้า 21) ที่ได้กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการพื้นฐานขององค์กร ที่ผู้บริหารมีความจำเป็นต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ของผู้บริหาร โดยเกิดขึ้นมาจากการหลอมรวมความรู้ ทักษะต่างๆ ที่ได้จากประสบการณ์ จากการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเลือกทางที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานหรือดำเนินการต่างๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์นรินทร์ เจริญรัมย์ (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวัดนางสาว (ถาวรราชบุรีบำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดนางสาว (ถาวรราชบุรีบำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก

3.7 ทักษะด้านการบริหารเวลา พิจารณาที่ความรู้และความสามารถของบุคลากรและผู้ใต้บังคับบัญชาว่าแต่ละคนมีทักษะหรือมีศักยภาพในด้านใด เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ โดยมอบหมายงานไปแล้วต้องติดตามและประเมินความเหมาะสมของผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2555, หน้า 135) ที่ได้กล่าวว่า การที่ผู้บริหารจะสามารถดำเนินการกิจตามหน้าที่ของตนเองได้อย่างครบถ้วน และมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้บริหารต้องวิเคราะห์ พิจารณาจัดสรรเวลา ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสมเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นภารกิจประจำหรือภารกิจที่ไม่ได้คาดการณ์ไว้ก่อน ในส่วนของภารกิจประจำผู้บริหารจะต้องจัดสรรเวลาสำหรับกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านการวางแผน การดำเนินการ การควบคุมการใช้เวลาของตนเองให้ดีขึ้น ดังนั้นการจัดสรรเวลาจึงควรทำอย่างเป็นระบบโดยให้เวลามากแก่หน้าที่สำคัญ วางแผนการใช้เวลา และควบคุมการใช้เวลาให้เป็นไปตามแผน โดยมีหลักในการบริหารเวลา คือ มีเป้าหมายในการทำงาน จัดลำดับความสำคัญของงานที่จะทำ จัดสรรเวลาให้แก่งานที่สำคัญ มากน้อยแตกต่างกัน แบ่งเวลาว่าเวลาใดควรทำอะไร การวางแผนการใช้เวลา มีเทคนิคในการจัดหรือลดสิ่งที่ทำให้เสียเวลาและติดตามผลการใช้เวลา การบริหารเวลาเป็นสิ่งสำคัญของผู้บริหาร ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องรู้เวลา การรู้เวลาหมายถึง การตรงต่อเวลา การใช้เวลาอย่างมีค่า และเกิดประโยชน์ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องมี วิธีการจัดสรรเวลาที่เป็นระบบ ให้มีความสำคัญกับการตรงต่อเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น การตรงต่อเวลา นัดหมาย การตรงเวลาต่อการปฏิบัติงานและดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยผู้บริหารจะต้องควบคุมการใช้เวลาให้เป็นไปตามแผนและจัดสรรเวลาที่ได้วิเคราะห์ดำเนินการไว้อย่างเป็นระบบด้วย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสวก สุขเสื่อ (2550) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเวลาในการปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเวลาในการปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ใน 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป พบว่า ในภาพรวมและในรายด้านทุกด้าน มีการใช้เวลาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารต้องสามารถใช้ความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารในการบริหารงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ผู้บริหารต้องวางแผนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน เพื่อประสิทธิภาพขององค์กร

3. ผู้บริหารต้องสามารถคิด วิเคราะห์ คาดการณ์เหตุการณ์ขององค์กร เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

4. ผู้บริหารต้องสามารถวิเคราะห์ปัญหาขององค์กรพร้อมทั้งค้นหาแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

5. ผู้บริหารต้องสามารถถ่ายทอดความคิดของตนเองไปยังผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเหมาะสม

6. ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

7. ผู้บริหารต้องสามารถวางแผนและจัดสรรเวลาในการทำงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือโรงเรียนควรจัดทำคู่มือทักษะการบริหารของผู้บริหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางหรือการดำเนินงานของผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กับการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทักษะของครู

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทักษะของครู เพื่อเปรียบเทียบกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดทำคู่มือทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนสำหรับผู้บริหารยุคใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ทั้งนี้เป็นเพราะได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากคณาจารย์หลายท่านที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ และขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้คำปรึกษาคำแนะนำในด้านวิชาการ รวมถึงการกำกับติดตามด้วยความเอาใจใส่ตลอดช่วงพัฒนางานวิจัย และการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์ เนตรกลาง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักที่ได้ให้การชี้แนะแนวทางการแก้ไข การปรับปรุงข้อบกพร่อง และการพัฒนางานวิจัย ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สรฤดี ตีปุ่ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ บุญจันทร์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ตั้งประเสริฐ และ ดร.กิงดาว หวังร่วมกลาง ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณาที่ได้กรุณาตรวจสอบ แก้ไข ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะต่างๆ เป็นอย่างยิ่ง พร้อมทั้งนายประเสริฐชัย พิสาครรัมย์ และนายประหยัด เหมือนพร้อม ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นายสง่า จันทรีวิเศษ นายเผด็จศึก โชติกลาง นายมานะ ครุฑาโรจน์ นายคมสรณ์ นิธิปรีชา และว่าที่ร้อยตรีอนุวัฒน์ ฉินสูงเนิน ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ และให้แนวทางพร้อมข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เจ้าหน้าที่ทุกคนที่กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนช่วยเหลือประสานงานให้งานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี รวมถึงผู้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามทุกท่าน และที่สำคัญที่สุดคือ คุณพ่อคุณ-คุณแม่พิกุล แก้วอุทัยคน ผู้ให้กำเนิด ให้ทุนทรัพย์ ให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา และให้ความช่วยเหลือหลายประการ รวมทั้งกัลยาณมิตรทุกท่านผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้ จะได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้ที่เห็นคุณค่า และประโยชน์ในการนำไปปรับใช้ในวงการการศึกษา และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **ราชกิจจานุเบกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จารุวรรณ วิจิตรวงศ์วาน. (2556). การตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนพร มากระจัน. (2558). **ทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พงษ์นรินทร์ เจริญรัมย์. (2558). **การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวัดนางสาว (ถาวรราษฎร์บำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พจนรินทร์ เหลืองอร่าม. (2556). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิสมัย แก้วเชื้อ. (2552). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ยุพา ทองเรือง. (2557). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2556). **กระบวนการค้นคว้าใหม่ทางการศึกษากรณีทัศนคติต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิวัฒน์ บุญยง. (2557). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สายทอง โพธิ์น้ำเที่ยง. (2550). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุณา อีสสาหาก. (2555). **ทักษะการบริหาร**. สืบค้น พฤษภาคม 8, 2563, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/126541>.
- สุธรรม ดุขดี. (2553). **ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2555). **การบริหารทรัพยากรการบริหารสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม.
- สุรียา ทองยัง. (2558). **ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมชาย เทพแสง, และอรจิรา เทพแสง. (2549). **ผู้นำยุคใหม่: หัวใจของการปฏิรูป**. นนทบุรี: เกรทเอดดูเคชั่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (2562). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3**. บุรีรัมย์: ผู้แต่ง.

- เสวก สุขเสื่อ. (2550). การบริหารเวลาในการปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- อารียา ศิริบุญยประสิทธิ์. (2554). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Dubrin, A., J. (2012). **Essentials of Management**. Mason: South-Western Cengage Learning.
- Griffin, R., W. (2013). **Management Principles and Practices**, (11th ed). Canada: Erin Joyner.
- Javadin, S.R.S., Amin, F., Tehrani, M., &Ramezani, A. (2010). Studying the Relationship Between Managerial Skills and Efficiency of Bank Branchers. **Word Applied Sciences Journal**, 11(2), 170-177.
- Krejcie, R. V., &Morgan, D., W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities,” **Educational and Psychological Measurement**, 30(3,) 607-610.
- Mostafa, A., Habib, H., Farzad, Q., &Nahid, J. (2012). Prioritizing Managerial Skills Based on Katz’s Theory in Physical Edcation Offices of Universitics in Iran. **World Applied Sciencs Journal**, 20(3), 388-394.
- Sergiovanni, T. J. (1980). **Educational govemance and administration**. Englewood Cliffs,NJ.: Prentice-hall.